

ELI LASTE OSALUSPLATVORM

LOO, PLANEERI, OSALE

1. TÖÖKOOSOLEK

27.–28. juuni 2024

ARUANNE

**Tuleme
kokku
kõikjalt
Euroopast**

#EUChildParticipation

EU Children's Participation Platform
Second Consultation

**OUR DEMOCRACY,
OUR CHOICE**
Summary of what children said

March-May 2024

EU CHILDREN'S
PARTICIPATION PLATFORM
#EUChildParticipation

COMMISSION RECOMMENDATION
ON DEVELOPING AND
STRENGTHENING INTEGRATED
CHILD PROTECTION SYSTEMS

THE CHILDREN'S VERSION

MIKS SEE KOOSOLEK TOIMUS?

27.–28. juunil pidas [ELi laste osalusplatvorm](#) (lühidalt „platvorm“) Brüsselis oma esimese töökoosoleku, kus osales 36 last (vanuses 11–17 aastat) kogu Euroopast.

Tutvusime platvormi viimase kahe aasta tegevusega – vt [2023.–2024. aasta töökava](#) – ja tegime plaane järgmise töökava (2025–2026) jaoks.

Lapsed osalesid õpikodades ja aruteludes platvormi üle ning rääkisid täiskasvanutega Euroopa Komisjonist (lühidalt „komisjon“). Lapsed võtsid jutuks ka olulisi teemasid, millest nad hoolivad ja mille kallal platvorm peaks töötama.

Koosolekule aitasid kaasa lastepaneeli liikmed, kes jagasid oma ideid selle kohta, kuidas muuta programm kõigi laste jaoks parimaks. Üritust aitasid juhatada **Aurora** (Leedu), **Eyman** (Rootsi), **Gabriel** (Rootsi), Gabrielius (Leedu), **Luisa** (Saksamaa), **Maria** (Rumeenia), **Naya** (Madalmaad), **Tea** (Horvaatia), **Yassmin** (Hispaania) ja **Zahira** (Hispaania), kes tutvustasid interaktiivseid mängu ja korraldasid meeskonnatööd. Samuti aitasid nad kohtumisi videote ja intervjuude abil jäädvustada.

Platvorm tegeleb kogu Euroopas laste osaluse tugevdamisega ning julgustab lapsi olema aktiivsed kodanikud ja demokraatliku ühiskonna liikmed. Lisateavet meie tegevuse kohta leiab platvormi veebisaidilt ja kõnealuse koosoleku kohta selleks [loodud leheküljelt](#).

Lastepaneel on platvormi koostöö rühm, mis annab väärtusliku panuse platvormi tegevuse kujundamisse ja rakendamisse.

MIDA TEGIME AASTATEL 2023–2024

Eesmärgid: vaadata läbi, mis töötas, mida saaks parandada ja mida saaks veel teha

KOOSOLEKU SISSEJUHATUS

Esimest päeva juhatasid ühiselt **Tea** ja **Aurora** lastepaneeli ridadest ning Marie-Cécile Rouillo komisjonist. Yassmin tutvustas platvormi ja selle tegevust viimase kahe aasta jooksul: esimene [üldkogu](#), nõuandekogu koosolekud ning konsultatsioonid ja veebikoosolekud [turvatunde](#) ja [demokraatia](#) teemal.

LAPSE ÕIGUSTEST

Komisjoni külalisena ühines aruteluga asepresident **Dubravka Šuica** kabineti liige **Iris Abraham**, kes vestles lastepaneeli esindava Nayaga. Iris vastas **Naya** küsimustele ja kinnitas ELi jätkuvat pühendumust laste õigustele. Ta selgitas seda, kuidas ELi valimised toimivad, ja et peagi nimetatakse uus inimene, kes hakkab ELis järgmise viie aasta jooksul õigustel ja õigusel silma peal hoidma. Samuti peavad liikmesriigid võtma meetmeid Euroopa lastegarantii alusel.

Naya rääkis, et lapsed olid mures äärmuslike parteide suure hääletsaagi pärast valimistel ning et oluline on noori paremini otsusprotsessis osalemiseks ette valmistada ja sellesse kaasata.

LAPSED LOOVAD OMA PROGRAMMID

Lapsed töötasid kuues rühmas ja panid kokku oma programmid, et aidata arutada platvormi tegevuse üle, ning jagasid oma seisukohti kõigi järgmise kuue samba alla koondatud teema kohta:

TEGEVUSED, TEAVE JA RÜHMAD

TEGEVUSED, mis võiksid aidata lastel osaleda valitsuse otsustes ja platvormi tegevuses

TEAVE, mida lapsed soovivad ELi ja platvormi kohta, ning viisid, kuidas lastega suhelda

RÜHMAD, kus lastel on hea töötada ja end kaasatuna tunda, ning laste koostöö võimalused nii näost näkku kui ka interneti vahendusel

Mida lapsed ütlesid

Platvorm peaks olema kaasav ja pakkuma tegevusi kõigile lastele ja seda vanusest olenemata.

Järgmiseks võetakse ette rühmatöö ja näost näkku kohtumised, ELi institutsioonide külastamised, palju arutelusid kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil, interaktiivsed mängud ja meeskonnatöö!

Olulised on ka valitsuse rahastatavad projektid, vastastikune juhendamine ning segaarutelud laste ja täiskasvanute vahel.

Rohkem laste juhitavaid kohtumisi, sealhulgas rohkemate laste kaasamisega.

Lapsed tahavad teada, kuidas platvormiga ühineda, kuidas platvorm sündis ja mis peitub lapse esindamise taga.

Lapsed tahavad tundma õppida ELi, õigusakte ja poliitikakujundamist, kuulda, mida EL laste heaks teeb, ELi tegevuse põhjusi, viise ja valdkondi.

Teavet tuleks jagada mängude, karikatuuride ja interaktiivsete formaatide kaudu.

Platvorm võiks aidata lastel jagada oma riigis teavet ELi osalemise kohta.

Lapsed kuuluvad paljudesse rühmadesse, nagu spordi- ja koolirühmad, nõukogud, liikumised jne.

Lapsed saavad internetis paremini töötada, kui on olemas selged eesmärgid, interaktiivsed ja dünaamilised üritused, mängud ja rühmatöö.

Lapsi tuleks kaasata rühmadesse, täiskasvanud peaksid lapsi rohkem kuulama ja nendega rohkem suhtlema ning lapsi tõsiselt võtma.

Otsusetegijad peaksid sagedamini lastega rääkima.

KUIDAS LASTELE MUUTUSTEST TEADA ANDA?

Lapsed arutlesid koos laste osaluse ekspertide **Laura** ja Lottega selle üle, mis nad arvavad nende tagasiside põhjal tehtud muudatustest, ja kuidas nad soovivad, et neile selle kohta teada antaks. Arutelu põhines plakatil, mis näitas, mida lapsed olid [turvatunde kohta korraldatud konsultatsioonis](#) öelnud, ja kuidas komisjon oli seda tagasisidet kasutanud.

Lapsed ütlesid, et plakatil näidatud teabe teeks lapsesõbralikumaks see, kui

- esitada teavet napima teksti ja lõbusama kirjatüübiga,
- kasutada rohkem värve ja visuaalseid elemente,
- kasutada lihtsamat ja lapsesõbralikku keelt,
- avaldada teavet plakatitele trükkimise asemel internetis.

VEEBISAIT, EDENDUSTEGEVUS JA TEABEVAHETUS

Jane komisjonist tutvustas veebisaidi loomist toetanud meeskonna ja platvormi teiste lapsliikmete tööd. [Platvormi veebisaidi](#) arendamisel juhendatakse nende ettepanekutest sisukategoriate, tööilme, napima tekstikasutuse ja interaktiivsemate vormingute kohta.

Seejärel otsustasid lapsed osaleda ühel alljärgnevast kolmest seminarist.

- 1. Edendustegevus – koos Laureniga, kes on Euroopa Noortefoorumi liige** Lapsed arutasid, kuidas mõjutada võimalikult suurel määral inimesi muutusi tegema. Iga laps nimetas omalt poolt valdkonna, kus ta sooviks oma riigis midagi muuta. [Edendustegevuse käsiraamatu](#) põhjal vaadati edendustegevuse põhiastmeid: kuidas valida, mida muuta, leida lahendusi ja valida parimad meetodid. Meetoditena räägiti näiteks kirja kirjutamisest, otsustajatega kohtumisest, teabekoosoleku korraldamisest ja petitsiooni koostamisest. Lauren jagas edendustegevuse näidet Euroopas kõigil valimistel valimisea 16 eluaastale langetamiseks korraldatud Euroopa Noortefoorumi kampaania ajast.
- 2. Teabevahetus – koos Josega, kes on noor suunamudija, laulja ja aktivist** Lapsed rääkisid, et sotsiaalmeedia, veebotsingud ja kool on kõik lastega suhtlemiseks head kohad. Nad soovitasid jagada platvormi kohta teavet kooliüritustel, sotsiaalmeedias ja mitmesugustel seminaridel. Noorte tähelepanu saab püüda ka videote ja intervjuudega. Lapsed rääkisid veel, et nad usaldavad kõige enam perekonnalt, sõpradelt ja vanematelt saadud teavet. Neid huvitab, mida täiskasvanud arvavad, kuid nad ütlesid, et lastele tuleb anda võimalusi oma muredest rääkida.
- 3. Nooremate laste kaasamine – koos Cathi ja Tovega, kes töötavad sekretariaadis ja on laste kaasamise eksperdid** Alla 12-aastased lapsed ütlesid, et nad kasutavad sotsiaalmeediat ja videokanaleid. Seega võiks olla hea viis nooremate lastega suhtlemiseks see, kui suunamudijad korraldavad koolides õpikodasid ja jagavad platvormi kohta teavet andvaid lõbusaid videoid!

MIDA TEHA AASTATEL 2025–2026

Eesmärgid: jagada laste prioriteete ja ettepanekuid platvormi edasiseks tööks ning arutada nende üle

TULEVIKU KAVANDAMINE

Teist päeva juhatasid ühiselt **Naya, Gabrieli**us ja **Marie-Cécile**. Lapsed jätkasid tööd rühmades, et arutada oma eelistusi platvormi tulevaseks tööks ning teemasid, mida nad pidasid oluliseks. Nende ideede seas käsitleti ka ideid, mida lapsed olid jaganud esimestel üldkogu ja nõuandekogu koosolekutel.

MILLE KALLAL EUROOPA KOMISJON TÖÖTAB?

Komisjonist tulnud täiskasvanud rääkisid komisjoni töö eri valdkondadest ja sellest, kuidas need on lastega seotud. Arutelu juhatasid ühiselt Aurora lastepaneeli ridadest ja Marta komisjonist.

Turvalisus internetis ja küberkiusamine

- **Marie-Cécile** õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadist ja
- **Greta** sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraadist

Komisjon nõustub, et täiskasvanud peaksid tegema paremat koostööd, milles tuleks rakendada laste soovitusi selle kohta, kuidas neid paremini kaitsta, austada mitmekesisust ning muuta nii internetti kui ka füüsilist maailma turvalisemaks. Väga oluline on ennetamine ning kavade koostamine ja rakendamine kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil.

Komisjon aitab tagada, et digimaailm on lastele kättesaadav ja turvaline, luues uued normid eraelu puutumatuse ja turvalisuse paremaks kaitsmiseks internetis, sealhulgas otsingumootorites ja sotsiaalmeedias. Samuti on loodud [kava internetikeskkonna parandamiseks](#), interneti turvalisemaks muutmiseks, ja kui internetiküsimustes on vaja abi, toe pakkumiseks.

Vaesus ja kaasatus

- **Stefan** tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadist

Neljandik Euroopa lastest elab vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus. Komisjon tegeleb ennetustööga, aidates tagada, et lapsevanematel on raha teenimiseks hea töökoht, millega nad on ka ise rahul. Komisjon avaldas liikmesriikidele [soovituse](#) selle kohta, kuidas aidata vaesuse ohus olevaid perekondi ja lapsi ning tagada lastele juurdepääs põhiteenustele, nagu tervishoid.

Heaolu ja haridus

- **Oana** hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadist

Komisjon avaldas hiljuti olulised [suunised](#) selle kohta, kuidas toetada heaolu koolis. Lapsed vajavad tuge, et õppida mõistma oma emotsioone, reageerima konfliktidele ja leidma vajalikke ressursse. Koolide ülesanne on aidata lastel ärevus- ja vaimse tervise probleemidega toime tulla. Õpetajad on selle protsessi oluline osa ja neid tuleb samuti toetada.

Rahastamine

- **Valeria** õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadist

Linnadel, ülikoolidel ja mittetulundusühendustel on võimalik saada kodanike, võrdõiguslikkuse, [õiguste ja väärtuste programmi kaudu komisjonilt](#) raha, et töötada laste jaoks olulistel teemadel. Kuidas? Kõigepealt korraldatakse projektikonkurss. Seejärel esitavad organisatsioonid oma projektiideed. Pärast hindamist saavad raha parimad projektid. Järgmisesse ettepanekusse võiks kaasata lapsed, et aidata komisjoni ekspertidel mõista, millised teemad ja projektid on laste jaoks olulised.

Kliimamuutused

- **Elias** kliimameetmete peadirektoraadist

Komisjon aitab noori kliimameetmetesse kaasata. Selleks võivad nad luua oma kogukonnas kliimameetmeid edendavate laste ja noorte võrgustiku. 2024. aastal avaneb noortele uus võimalus taotleda kliimapakti saadikuks saamist. Lapsed saavad kliima heaks palju ära teha! Nad saavad korraldada teiste lastega arutamiseks eakaaslaste parlamendi; olemas on veebipõhised töövahendid, mis õpetavad, kuidas seda teha.

Mida veel esile tõsta?

Lapsed osalesid platvormi uue visuaalse identiteedi fotosessioonil ja vaatasid üle uue veebisaidi. Ka said nad hüpata mälestuste jäädvustamiseks fotokabiini ja minna Brüsselis linnaretkele.

Kaasas olnud täiskasvanud osalesid õpikodades, kus arutati, kuidas platvormi paremaks muuta ja kuidas veebisaiti lastega koos luua.

**Euroopa Komisjon
ütleb sõna sekka**

LASTE PRIORITEEDID

Kui lapsed olid komisjonilt kuuldu üle arutanud, valisid nad hääletamise teel kõige olulisemad teemad. Seejärel jaguneti rühmadesse, kus lapsed koostasid nendel teemadel kiirtutvustusi ja plakateid, et esitleda kõigile alljärgnevat teemapunkte.

Kliima

1. Keskkond

Peatage metsa- ja maastikupõlengud ja hoolitsege keskkonna eest, et kliimamuutuste mõju oleks väiksem!

2. Haridus

Lastel on vaja rohkem õpetajaid ja tänapäevast lähenemist õppimisele. Lastele tuleks õpetada olulisi ja praktilisi asju, mis aitavad tööd leida.

Haridus

Sõjad

3. Sõjad

Sõjad tuleb lõpetada, sest lastel pole nende eest pääsu. Me peame tooma maailma rahu. Sõdadest mõjutatud kogukonnad ja riigid peaksid saama ülesehitamiseks rahalist ja muud toetust.

4. Vaimne ja füüsiline tervis

Terves kehas terve vaim! Need kaks on omavahel seotud. Kõik lapsed, sealhulgas puudega lapsed, vajavad vaba juurdepääsu spordile. Täiskasvanute abi peaks olema lastele kättesaadav, näiteks koolis tervishoiutöötajate poolt.

Vaimne tervis

Lapse õigused

5. Lapse õigused

Kõigile lastele tuleks õpetada lapse õigusi ja seda, kuidas neid kasutada.

6. Diskrimineerimine

Peame lõpetama eri rühmade ebaõiglase kohtlemise. Üks lahendus on rääkida diskrimineerimisest poliitikakujundajatega ja osutada sellele, et nende öeldul on mõju.

Diskrimineerimine

Vaesus

7. Vaesus

Näljane laps ei ole võimeline õppima. Vaesuse ohus olevad lapsed peaksid saama tasuta toitu. Kedagi ei tohiks sotsiaalselt kõrvale jätta ega erinevalt kohelda. Kaasamine viib sihile.

8. Internetiturvalisus

Turvalisus sotsiaalmeedias on oluline. Veebikusamise taolised probleemid vajavad lahendust. Internetiturvalisusest saab rääkida ka õpetajatega.

Sotsiaalmeedia

Poliitikas osalemine

9. Poliitikas osalemine

Poliitikut peaksid noortega rohkem suhtlema. Olulised teemad, millega tuleb tegeleda, on anda lastele võimalus hääletada 16aastaselt, muuta poliitika mitteametlikumaks ja kaasavamaks ning toetada noorteorganisatsioone, et veel nooremad liikmed saaksid püüelda juhikohale.

KOKKUVÕTE

Lõpuüritust juhatasid ühiselt **Naya** ja **Gabrielius** koos Ingridiga komisjonist. **Ingrid** kirjeldas rahulolu ja entusiasmi platvormil esimese kahe aasta jooksul tehtud suure töö üle ning tänas kõiki lapsi ja täiskasvanuid, kes selle võimalikuks tegid.

Kohtumisel laste tehtud töö aitab koostada platvormi järgmise kahe aasta kava:

- komisjon ja platvormi sekretariaat töötavad aastateks 2025–2026 välja laste ettepanekuid kaasava töökava,
- lastepaneel vaatab kava läbi ja nõuandekogu kiidab selle heaks,
- sekretariaat annab lastele sellest teada, kui mõni nende pakutud temadest välja jäetakse, ja selgitab väljajätmise põhjusi.

OLEME ELEVEL, ET EES OOTAB VEEL KAKS AASTAT OLULIST TÖÖD ELI LASTEGA JA LASTE HEAKS!

Lisateavet, fotosid ja videoid leiate [platvormi veebisaidilt](#).

ELI LASTE

OSALUSPLATVORM

